

Pako^{Suomen}aisapu

Suomen YK-toimijoiden yhteinen kannanotto | Huhtikuu 2021

Kukaan ei ole turvassa ennen kuin kaikki ovat turvassa – Suomen toimittava aktiivisesti globaalin koronasolidarisuuden puolesta

YK-toimijat kiittävät Suomea aktiivisuudesta koronan vastaisessa globaalissa yhteistyössä. Suomi kohdensi noin 80 milj. euroa kehitysyhteistyövaroja koronapandemian vastaisiin toimiin vuonna 2020, edistää Building Back Better and Greener -lähestymistapaa koronan jälkeisen elpymisen vahvistamiseksi sekä tukee monenkeskisiä kansainvälisiä rokoteliittoumia.

Suomessa toimivat YK-järjestöt ja YK-taustaiset kansalaisjärjestöt haluavat kannustaa Suomea jatkamaan aktiivista rooliaan osana monenkeskistä yhteistyötä seuraavasti.

Mitä Suomi voi tehdä?

- Suomi on osana EU:n Team Europe -aloitetta tehnyt 2 miljoo­nan euron apulupauksen COVAXille kehittyvien maiden rokotesaataavuuden tukemiseksi. **Suomen tulee toteuttaa tukilupauksensa COVAXille mahdollisimman pian.**
- Suomen tulee myös harkita **tukimääriensä kasvattamista monenkeskisille koronaroketotoimijoille**, sillä nyt varmistetuilla resursseilla globaal­in rokotekattavuuden saavuttaminen kestää pitkään, ja lisää tukea tarvitaan.

Mitä Suomi voi tehdä?

- Suomen tulee **tukea kehittyvien maiden kansallisten koronahjelmien toteuttamista** ja niiden terveydenhuoltojärjestelmien kehittämistä **erityisesti kahdenvälisissä kehittyvissä kumppanimaissaan** monenkeskisten toimijoiden kuten WHO:n ja UNICEFin kautta.
- Suomen tulee **puhua rokotemyönteisyyden puolesta vuoropuhelussa kahdenvälisen kehittyvien kumppanien kanssa.**

1. Koronarokotteiden yhdenvertainen saatavuus kaikille maille on varmistettava.

Maailmanlaajuisen koronaimmuneetin saavuttaminen edellyttää sitä, että pandemia saadaan kuriin kaikkialla, myös alhaisen tulotason maissa. Siksi on tärkeää, että kaikki ihmiset kaikissa maailman maissa voidaan rokottaa mahdollisimman pian. On myös Suomen ja suomalaisten etu, että kehittyvät maat saavat rokotettua väestönsä pikimmiten.

Kansainvälinen [COVAX-aloite](#) pyrkii varmistamaan, että köyhimmätkin maat saavat niille kuuluvan osuutensa koronarokotteista. COVAXin tavoitteena on toimittaa vuoden 2021 loppuun mennessä 2 miljardia rokoteannosta, jotta myös alhaisemman tulotason maissa saadaan riskiryhmät ja terveydenhuoltohenkilöstö rokotettua, arviolta noin 20 % väestöstä. COVAXia johtavat Maailman terveysjärjestö WHO ja kansainväliset yhteenliittymät CEPI ja GAVI. UNICEF toimii COVAXin pääasiallisena rokotteiden hankkijana ja jakelijana. Nämä monenkeskiset koronatoimijat tarvitsevat tänä vuonna paljon varoja ennätys­suureen koronarokotejakeluun.

2. Kehittyvien maiden valmiutta väestönsä rokottamiseen tulee vahvistaa.

Rokotteiden saatavuus ei yksin riitä, mikäli rokotteita ei saada pistetyksi. Monista kehittyvistä maista puuttuu toimiva terveydenhuoltojärjestelmä, joka voisi varmistaa väestön kattavan rokottamisen, koronatestaamisen sekä hoidon. Kehittyvien maiden rokottamisvalmiuden edistäminen on siksi nyt yhtä tärkeää kuin rokotteiden saatavuus.

Korona­valmius terveydenhuollossa edellyttää muun muassa riittävää koulutettua henkilökuntaa, terveydenhuoltohenkilökunnan suojaamismekanismia koronalta, toimivia logistiikka- ja varastointijärjestelmiä sekä kattavia terveystiedon jakamisen järjestelmiä ja väestön luottamusta terveydenhuoltoon ja rokotuksiin. Kehittyvien maiden terveydenhuoltojärjestelmien vahvistaminen tarvitsee edelleen ulkopuolista rahoitusta ja innovatiivisia ratkaisuja.

Mitä Suomi voi tehdä?

- Vuoropuhelussa kumppanimaiden kanssa Suomen tulee **puolustaa kaikkien ihmisryhmien yhdenvertaista pääsyä rokotuksiin**.

Mitä Suomi voi tehdä?

- Suomen tulee puolustaa **kansainvälistä koronaoikeudenmukaisuutta** tulevissa korkean tason neuvotteluissa kansainvälisen avunantajayhteisön ja YK:n jäsenenä.
- Suomen tulee **keskittää mahdolliset koronarokotehankintansa jatkossakin monenkeskisiin mekanismeihin**, jotka huomioivat myös alhaisen tulotason maiden tarpeet.
- Suomen tulee **lahjoittaa mahdolliset ylimääräiset rokoteannokset alhaisen tulotason maille** monenkeskisten mekanismien kautta.
- YK-järjestöt ovat toimineet alusta asti aktiivisesti koronan vastaisessa työssä kaikkialla maailmassa, myös Suomen tuella. Suomen tuki YK-järjestelmälle tulee turvata jatkossakin.

3. Rokotusten tulisi olla kaikkien ihmisryhmien saavutettavissa yhdenvertaisesti.

Maailman terveysjärjestö WHO:n ja COVAX-aloitteen linjausten mukaan on tärkeää, että kaikilla ihmisryhmillä on yhtäläinen pääsy rokotuksiin niin kehittyneissä kuin kehittyvissä maissa. Mikään haavoittuva ryhmä ei saa jäädä koronarokotusten ulkopuolelle. Niin kehittyvien kuin kehittyneiden maiden rokotussuunnittelussa esimerkiksi paperittomien, turvapaikanhakijoiden, maansisäisten pakolaisten ja pakolaisten pääsy rokotuksiin on taattava.

4. Sitoutuminen monenkeskiseen yhteistyöhön on avainasemassa koronan vastaisessa taistelussa.

Korkean tulotason maat ovat varanneet koronarokotteita yli oman tarpeen, ja kahdenväliset sopimukset rokotevalmistajien ja yksittäisten maiden välillä ovat vaikeuttaneet rokotteiden monenkeskistä hankintaa. Koronakriisin pitkittyessä nationalistiset pyrkimykset voivat halvaannuttaa yhteistyötä maiden kesken. Vuonna 2021 kansainvälinen yhteisö pyrkii etsimään yhteisiä ratkaisuja koronakriisiin useissa huippukokouksissa ja eri monenkeskisillä foorumeilla huomioiden mm. YK:n yleiskokouksessa tekeillä olevan [julistuksen](#) yhdenvertaisesta koronarokotesaataavuudesta ja WHO:n piirissä tehdyt aloitteet [kansainvälisen pandemiasopimuksen laatimisesta](#) ja kansainvälisen [terveysarkkitehtuurin uudistamisesta](#).